

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ning lähtudes Marina Minerals OÜ (registrikood 11349875) esitatud taotlusest, otsustan:

1.1. Anda Marina Minerals OÜ-le (registrikood 11349875) geoloogilise uuringu luba nr L.MU/520682 Töörakõrve uuringuruumis, kehtivusajaga kolm aastat (lisatud).

1.2. Geoloogilise uuringu loale nr L.MU/520682 kantakse järgnevad tingimused:

- Geoloogilise uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Järvamaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
- Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.
- Välitöid tohib teostada tööpäevadel 8.00-17.00. Nädalavahetustel ja riiklikel pühadel on välitööde teostamine keelatud.
- Katastriüksusel Kauba tn 8 // Uus tn 15 // Valve tn 5 // Tapa raudteejaam (katastritunnus 79101:017:0045; sihtotstarve transpordimaa 100%) uuringu teostamisel lähtuda ka kõikidest aktsiaseltsi Eesti Raudtee poolt esitatud tingimustest (uuringuloa Lisa nr 3).

1.3. Korraldus jõustub Marina Minerals OÜ-le (registrikood 11349875) teatavaks tegemisest.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omajale garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

2. ASJAOLUD

Marina Minerals OÜ (registrikood 11349875, aadress Jalgpalli tn 21, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond, 11312) esitas Keskkonnaametile taotluse nr T-L.MU/1021462

geoloogilise uuringu loa (edaspidi **uuringuluba**) saamiseks Tõörakõrve uuringuruumis. Esitatud taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi **KOTKAS**) 10.11.2023 dokumendina nr DM-126401-1, parandatud taotlus 20.12.2023 numbriga DM-126401-6.

Tõörakõrve uuringuruum asub Tapa linnas, Tapa vallas, Lääne-Viru maakonnas riigile kuuluvatel kinnistutel. Suuremas osas kattub uuringuruumi teenindusala Tõörakõrve küla kinnistuga Loobu metskond 240 (katastritunnus 79001:001:0119; sihtotstarve maatulundusmaa 100%), mille riigivara valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Uuringuruumi teenindusala lõunaosa kattub Tapa linna kinnistuga Kauba tn 8 // Uus tn 15 // Valve tn 5 // Tapa raudteejaam (katastritunnus 79101:017:0045; sihtotstarve transpordimaa 100%), mille riigivara valitseja on Kliimaministeerium.

Taotletava uuringuruumi teenindusala pindala on 16,20 ha. Geoloogilise uuringu käigus planeeritakse rajada kuni 25 uuringukaeveõõnt ja kuni 25 uuringupuurauku maksimaalse uurimissügavusega kuni 10 m. Taotletava loa kehtivusaeg on kolm (3) aastat. Uuritavaks maavaraks on liiv.

Planeeritavates uuringupunktides määratakse kasuliku kihi paksus, kirjeldatakse maavara ja selle lamami setteid. Kogu kasuliku kihi ulatuses võetakse proovid litoloogiliste erimite kaupa laboratoorseteks määranguteks (terastikulise koostise määramine, liiva filtratsiooni omadused). Mõõdetakse veetase uuringupunktides. Veeproove ei võeta. Laboratoorsed katsed tehakse OÜ Inseneribüroo STEIGER akrediteeritud laboratooriumis.

Uuringuala kohta koostatakse instrumentaalmõõdistamise alusel topograafiline plaan. Kameraaltööde käigus analüüsitakse saadud andmestikku (sh laboritulemused) ja koostatakse aruanne varu arvele võtmiseks maavarade registris. Positiivsete uuringutulemuste/maavara esinemise korral on arendajal soov taotleda alale maavara kaevandamise luba.

Geoloogilised välitööd toimuvad lühiajaliselt päevasel ajal ja kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist ning koostatakse nõuetekohane akt, mis allkirjastatakse uuringu teostaja, uuringuloa valdaja ja maaomanike poolt ning kooskõlastatakse seejärel Keskkonnaametiga.

2.1. Uuringuruum

Geoloogilise uuringuloa taotluse seletuskirja kohaselt on tegemist nii metsamaa kui ka tõngermaaga. Alal on varasemalt ajalooliste kaartide järgi 90ndatel kaevandamistegevus toimunud. Varasema kaevandamistegevuse tulemusena on alale tekkinud ligikaudu 1,3 ha pindalaga nimetu tehisejärv (Eesti looduse infosüsteemi kood VEE2022340; veekaitsevöönd 10 m; kalda piiranguvöönd 50 m). Maapinna reljeef uuringuruumi teenindusosal on tasane, absoluutkõrgused jäävad ligikaudu 90 - 92 m tasemele.

Taotletava uuringuruumi teenindusosal ei ole kattumist maavarade registris arvel oleva maavaravaruga. Taotletava uuringuruumi teenindusala külgneb lääneservas kohati vahetult

Ohepalu turbamaardlaga (maavarade registri registrikaart nr 241). Turbamaardlas on aktiivne mäeeraldis, Tapa turbatootmisala (luba nr JARM-015), mida kaevandab Osühing Rakvere Põllumajandustehnika.

Taotletava uuringuruumi teenindusala idaosa läbib kuni 25 km² suuruse valgalaga veekogu Rauakõrve oja (Eesti looduse infosüsteemi kood VEE1079500; valgala pindala 3,8 km²; veekaitsevöönd 10 m; kalda piiranguvöönd 50 m).

Taotletava uuringuruumi teenindusala lõunaosa läbivad Elektrilevi OÜ 1-20 kV keskpinge elektriõhuliin AS-50 (VID kood 6567323; kaitsevöönd 10 m liini teljest) ja AS EESTI RAUDTEE sideehitis (VID kood 230003342; kaitsevöönd 1 m liini teljest). Lisaks ulatuvad taotletava uuringuruumi teenindusala edelaosale kaks AS EESTI RAUDTEE 1-20 kV keskpinge elektriõhuliini (VID koodid 150028671 ja 150028648; kaitsevöönd 10 m liini teljest). Taotletava uuringuruumi teenindusala edelanurgast ~21,3 m kaugusel asub elektrimaakaabelliin (VID kood 150028615; kaitsevöönd 1 m liini äärest).

Taotletava uuringuruumi teenindusala asub täielikult Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundlikul alal (Eesti looduse infosüsteemi kood LTA1000001).

Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub suures osas riigikaitseliste ehitiste Kaitseväe keskpõlügeni ja Tapa linnakute piiranguvöönditega. Lõuna osast kattub uuringuruum osaliselt Tapa valla üldplaneeringuga määratud tiheasustusalaga.

Lähim majapidamine asub ~160 m kaugusel idas Lehtse tee 15 (katastritunnus 79101:017:0120) katastriüksusel.

2.2. Tegevused uuringuruumis

Geoloogilise uuringu tegemisel lähtutakse keskkonnaministri 17.12.2018. a määrusest nr 52 „Üldgeoloogilise uurimistöo ning maavara geoloogilise uuringu kord ja nõuded ning nõuded fosforiidi, metallitoorme, põlevkivi, aluskorra ehituskivi, järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba omaduste kohta maavarana arvelevõtmiseks“.

Uuringuloo taotluse seletuskirjas on märgitud, et uuring viiakse läbi hüdraulilise pöördkopp-ekskavaatoriga šurfide rajamise teel ning puurmasinaga puuraukude (südamikpuurimine) rajamise teel. Kasulik kiht läbitakse võimalusel kuni lamamini, kuid mitte sügavamale kui 10 m maapinnast. Uuringukaevetööde vahemaaugused jäävad 200 m piiresse ning on planeeritud kaevata ühtlase võrguna ja vajadusel võrku tihendatakse. Alale planeeritakse rajada kuni 25 šurfi ja puurauku.

Planeeritavates uuringupunktides määratakse kasuliku kihi paksus, kirjeldatakse maavara ja selle lamami setteid. Kogu kasuliku kihi ulatuses võetakse proovid litoloogiliste erimite kaupa laboratoorseteks määranguteks. Rajatud puuraukude/kaevandite suudmete mõõdetakse instrumentaalselt ning uuringuruumi teenindusala ja seda ümbritseva 40 m laiuse maa-ala kohta

koostatakse instrumentaalmõõdistamise alusel topograafiline plaan mõõtkavas 1 : 1000.

Mõõdetakse veetase puuraukudes.

Geoloogilised välitööd toimuvad lühiajaliselt päevasel ajal ja kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist ning koostatakse nõuetekohane akt, mis allkirjastatakse uuringu teostaja, uuringuloa valdaja ja maaomanike poolt ning kooskõlastatakse seejärel Keskkonnaametiga.

2.3. Geoloogilise uuringuga kaasneda võivad keskkonnahäiringud

Kavandatav tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi **KeHJS**) § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuste nimistusse, mille korral tuleb vastavalt KeHJS § 11 lg-le 3 algtada keskkonnamõju hindamine (edaspidi **KMH**) selle vajadust põhjendamata. Kui kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatute hulka, peab otsustaja selgitama välja, kas kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade hulka ja on loetletud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi **määrus nr 224**) või on tegemist KeHJS § 6 lg-s 21 nimetatud tegevusega, mille korral tuleb KeHJS § 61 lg 3, § 11 lg-te 2, 2 3 ja 4 kohaselt anda eelhindang ja kaaluda KMH vajalikkust.

Väikse uuringusügavusega geoloogiline uuring ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 sätestatud olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, KeHJS § 6 lg-s 2 sätestatud otsustaja eelhindangut vajavate valdkondade loetellu ega Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ toodud tegevuste hulka (st tegemist ei ole määruse nr 224 § 3 p 3 kohase süvapuurimisega (üle 1000 meetrise sügavusega puuraugud)). Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (55 SE) juurde kuulavas seletuskirjas on KeHJS § 6 lg 2 p-st 2 maavara geoloogilise uuringu ja üldgeoloogilise uurimistöö kaotamist põhjendatud sellega, et praktika on „näidanud, et eelhindangute koostamisega kaasneb suur töömaht ja reaalselt väärtust sellel ei ole, kuna uuringute mõju ei ole märkimisväärne. Praeguseks ei ole algtatud mitte ühtegi keskkonnamõju hindamist maavara geoloogilise uuringu loa ja üldgeoloogilise uurimistöö loa taotluse menetluses.

Antud juhul kuulub kavandatav tegevus KeHJS § 6 lg 2 p-s 2 mainitud valdkonda. Samas ei ole kavandatavat tegevust nimetatud määruses nr 224. Samuti ei ole tegemist KeHJS § 6 lg-s 21 nimetatud tegevusega. Seetõttu antud juhul KMH ei ole kohustuslik, samuti ei anta eelhindangut vastavalt KeHJS § 6 lg-le 23 ega kaaluta KMH vajalikkust.

MaaPS § 28 lg 3 kohaselt peab uuringuloa taotluse seletuskiri sisaldama muuhulgas andmeid geoloogilise uuringuga kaasneda võivate keskkonnahäiringute ja nende vähendamise meetmete kohta. Keskkonnaministri 09.01.2020 määruse nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ (edaspidi **määrus nr 1**) § 2 lg 1 täpsustab, et lisaks MaaPS § 28 lg 3 sätestatud andmetele esitatakse taotluse seletuskirjas uuringuga kaasneda

võivate keskkonnahäiringute, sealhulgas vee, pinnase või õhu saastamise, müra, vibratsiooni ja selle ulatuse kirjeldus. Määruse nr 1 § 2 lg 1 punkti 6 kohaselt tuleb uuringuloa taotluse seletuskirjas eraldi välja tuua, kas geoloogilisel uuringul on mõju Natura 2000 võrgustiku alale.

Uuringuloa taotluse seletuskirjas märgitakse, et uuringupunktide rajamine toimub tööpäevadel ja tööajal. Keskkonnaamet täpsustab, et mõistet „tööaeg“ ei reguleeri kellaajaliselt ükski käesoleval hetkel kehtiv seadus. Töölepinguseaduse (edaspidi TLS) § 5 lg 1 p 7 viidatakse töötajale, kui ajale, millal töötaja täidab kokkulepitud tööülesandeid. TLS § 43 lg 1 täpsustab, et eeldatakse, et töötaja töötab 40 tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul. Lisaks võib TLS § 52 lg 3 lugeda, et eeldatakse, et iganädalane puhkaeg antakse töötajatele laupäeval ja pühapäeval.

Eelnevast nähtub, et töö- ja puhkeaja mõistete puhul võib eeldada välja kujunenud ja enamlevinud kellaegu ja nädalapäevi, kuid nende järgimise kohustust tööandjal ei ole. TLS kehtestab mõisteid „tööaeg“ ja „tööpäev“ tavamõistest paindlikumalt. Korrakaitseaduse § 56 määrab ajavahemiku, mille jooksul on keelatud tekitada kestvalt või korduvalt teist isikut oluliselt häirivat müra.

Tuginedes eelnenule ja arvestades asjakohastes õigusaktides toodut, võib eeldada, et välitööd tehakse nädalapäevadel esmaspäevast reedeni, ajavahemikus kella 08.00-st kuni 17.00-ni. Puhkepäevale ja riigipühadel on keelatud tekitada kestvalt või korduvalt teist isikut oluliselt häirivat müra.

2.3.1. Mõju Natura 2000 aladele

Taotletavale uuringuruumile lähim Natura 2000 võrgustikku kuuluv loodusala on Ohepalu loodusala (EELISE kood RAH0000379), mis asub Tõõrakõrve uuringuruumist ~2,5 km kaugusel kirde suunas. I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad - 6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), rabad (*7110), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050), okasmetsad oosidel ja moreenikuhjatistel (sürjametsad - 9060), soostuvad ja soolehtmetsad (*9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on kaunis kuldking (*Cypripedium calceolus*), eesti soojumikas (*Saussurea alpina ssp. esthonica*), paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*) ja rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*).

Lähim Natura 2000 võrgustikku kuuluv linnuala, Ohepalu linnuala (EELISE kood RAH0000088), asub Tõõrakõrve uuringuruumist ~2,5 km kirde suunas. Linnualal kaitstakse järgmiste liikide elupaiku: kaljukotkas (*Aquila chrysaetos*), sõtkas (*Bucephala clangula*), musttoonekurg (*Ciconia nigra*) ja sookurg (*Grus grus*).

Võttes arvesse eelneva, geoloogilise uuringu jaoks läbiviidava välitöö iseloomu ja ajalist kestust, saab öelda, et geoloogilisel uuringul puudub mõju loodus-, linnualale.

Kohtupraktikas on leitud, et väidetavate tagajärgedega ei pea arvestama olukorras, kus ollakse veendunud, et tagajärgede saabumine on välistatud või äärmiselt vähetõenäoline (Riigikohtu halduskollegiumi 21.12.2001 kohtumäärus haldusasjas nr 3-3-1-67-01 p 3).

2.3.2 Mõju metsale, kaitstavatele loodusobjektidele ja vääriselupaikadele

Uuringuloa taotluse seletuskirjas on märgitud, et uuring viiakse läbi hüdraulilise pöördkopp-ekskavaatoriga šurfide rajamise teel ning puurmasinaga puuraukude (südamikpuurimine) rajamise teel. Kasulik kiht läbitakse võimalusel kuni lamamini, kuid mitte sügavamale kui 10 m maapinnast. Uuringukaevetõõnte vahekaugused jäävad 200 m piiresse ning on planeeritud kaevata ühtlase võrguna ja vajadusel võrku tihendatakse. Alale planeeritakse rajada kuni 25 šurfi ja puurauku.

Lähimad loodusobjektid ning vääriselupaigad jäävad Tõörakõrve uuringuruumist ~2.5 km kaugusele. Võttes arvesse eelneva, geoloogilise uuringu jaoks läbiviidava välitöö iseloomu ja ajalist kestust saab öelda, et geoloogilisel uuringul puudub mõju kaitstavatele loodusobjektidele ja vääriselupaikadele.

2.3.3. Heide välisõhku (müra ja peenosakesed)

Lähim majapidamine asub ~160 m kaugusel idas Lehtse tee 15 (katastritunnus 79101:017:0120) katastriüksusel.

Geoloogilise uuringu läbiviimiseks kasutatakse tehnikat, mis on läbinud perioodilise tehnilise ülevaatuse ning ei kasutata materjale, mis on keskkonnaohtlikud. Uuringuga ei reostata põhjaveet ega tekitata normatiive ületavat müra või tolmu.

Mõningal määral tekitavad uuringut läbi viivad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate poolt tekitatava või karjäärides töötavate masinate müraga. Müra tekitatakse vaid välitööde käigus lühiajaliselt päevasel ajal. Oluline on silmas pidada, et geoloogiliste uuringute käigus tehtavad välitööd kestavad lühikest aega (mõne päeva). Seega on müra kestus ajutine ja lühiajaline. Võib eeldada, et geoloogilise uuringuga ei kaasne häiringuid, mis võiks piirinaabrite huve olulisel määral riivata.

Uuringualal olev pinnas on looduslikult niiske, mistõttu ei teki kaevandite rajamisel ega likvideerimisel õhusaastet (ülenormatiivset peenosakeste heidet). Kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist.

2.3.4. Mõju põhjaveele

Uuringuruumis läbiviidava geoloogilise uuringuga ei kaasne mõju põhjaveele. Hüdrogeoloogilistest töödest viiakse läbi veetaseme mõõtmised uuringupunktides ning ümbruskonna kraavides ja veekogudes. Veeproove ei võeta. Pärast uuringu läbiviimiseks rajatud kaevandite ja puuraukude sulgemist taastub looduslik olukord.

Geoloogiliste töödega ei avaldata mõju lähimatele veehaaretele (puur- ja salvkaevud), kuivenduskraavidele, maaparandussüsteemide toimimisele ega lähimatele veekogudele.

2.3.5 Jäätmeteke

Vastavalt maapõueseaduse § 28 lõikele 5 tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava juhul, kui uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. Jäätmeseaduse alusel (edaspidi **JäätS**) käsitletakse kaevandamisjäätmetena muuhulgas maavarade uuringute töö (sh proovivõtmine, puurimine ja kaevamine) tulemusena tekkivaid jäätmeid. Kaevandamisjäätmekava eesmärk on vältida või vähendada jäätmete tekitamist ja nende ohtlikkust ning soodustada nende ringlusesse võtmist, korduvkasutamist või taaskasutamist, kui see on keskkonnaohutu ja võimalik.

Uuringuloa taotluse seletuskirjas kinnitab taotleja, et planeeritava uuringu käigus ei teki kaevandamisjäätmeid. Uuringupunktidesse rajatakse puuraugud/kaevandid ning määratakse katendi ja kasuliku kihi paksus ning omadused. Kuna antud uuringu puhul kasutatakse proovide võtmisest üle jäänud materjal ja kattepinna ära puuraukude likvideerimisel, ei teki uuringu käigus kaevandamisjäätmeid ja kaevandamisjäätmekava esitamine ei ole vajalik.

2.3.6. Vibratsioon

Geoloogilise uuringuga kaasnev vibratsioon on minimaalne – ei viida läbi lõhkamisi. Tulenevalt töötervishoiu nõuetest, on tehnikale seatud vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases. Mõningane vibratsioon on võimalik, kuid see piirdub välitööde teostamise masinate tekitatud tavapärase töötsükli vibratsiooniga, mis on lühiajaline.

Kokkuvõtvalt

Tuginedes eelnenule, arvestades tegevuse iseloomu ja senist praktikat saab öelda, et geoloogilise uuringuga ei kaasne ümbruskonnale valguse, soojuse, kiirguse ja lõhna reostust ja tegevusega puudub oht suurõnnetuste või katastroofide tekkimisele.

Eelpool kirjeldatud info põhjal saab öelda, et tegevusega ei kaasne olulist negatiivset mõju looduskeskkonnale. Tegevusega kaasneda võiv häiring on lühiajaline ega levi uuringuruumi piiridest oluliselt kaugemale.

Kohe peale uuringupuuraukudest ja uuringukaeveõõntest proovide võtmist suletakse need väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratsoorsete katsete läbiviimiseks). Tagasitäidetud ala tihendatakse ja tasandatakse. Uuringuruumi teenindusala korrastatakse võimalikult uuringueelsesesse seisukorda. Kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist ning koostatakse nõuetekohane akt, mis allkirjastatakse uuringu teostaja, uuringuloa valdaja ja maaomanike poolt ning kooskõlastatakse seejärel Keskkonnaametiga.

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused uuringuloo andmisel

MaaPS § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloo andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi **HMS**) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lg 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lg 2). Vastavalt uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lg 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 23.01.2017 määrusele nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Riigilõiv 400 € on tasutud 10.11.2023 riigilõivuseaduse § 136¹ lg 1 kohaselt.

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ja jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmevõetja JäätS § 35² tähenduses tuleb uuringuloo taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lg 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloo taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmevõetja koostamine ja esitamine vajalik.

Loa andja kohustus on menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal välja selgitada kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Uuringuloo andmisest keeldumise alused on nimetatud MaaPS § 35. MaaPS § 35 lg 1 p 2-8 ja p 11 ning lg 2 p 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu, sellest tulenevat keeldumise alust ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda. (vt ka p 2.3.)

Uuringuloo andmisest keeldutakse, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huvidega (MaaPS § 35 lg 1 p 9). Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riiklike huvidega. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

Uuringuloo andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloo andmisega (MaaPS § 35 lg 1 p 10). Keskkonnaamet saatis 11.01.2024 kirjaga nr DM-126401-8 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloo taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks

taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, Tapa Vallavalitsusele tähtajaga kaks kuud (MaaPS § 27 lg 7).

Tapa Vallavalitsus andis enda 29.02.2024 otsusega nr 124 Tõõrakõrve uuringuruumi geoloogilise uuringu loa kohta tingimusliku nõusoleku (KOTKAS 05.03.2024 numbriga DM-126401-15). Nõusoleku tingimuseks on:

Välitöid tohib teostada tööpäevadel 8.00-17.00 ning nädalavahetustel ja riiklikel pühadel on välitööde teostamine keelatud.

MaaPS 35 lg 2 p 1 sätestab, et uuringuloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Marina Minerals OÜ (registrikood 11349875) ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 20.06.2024).

Eelnevale tuginedes võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmise keeldumise alused puuduvad.

3.2. Uuringuloa taotluse avalikustamine, otsuse eelnõu avalikustamine ja menetlusosaliste ärakuulamine

Keskkonnaamet avaldas uuringuloa menetluse algatamise teate 11.01.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (MaaPS § 30 lg 2) ning teavitas avatud menetluse algatamisest taotlejat Marina Minerals OÜ-d ja menetlusosalisi (HMS § 40 lg 1 ja 2, § 49 lg 1) 11.01.2024 kirjaga nr DM-126401-7. Huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võis kavandatav tegevus puudutada, paluti uuringuloa taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid esitada.

Ettepanekuid ning vastuväiteid laekus.

Osaühing Riigiressursside Keskus avaldas e-kirja teel soovi saada menetluse käigus täiendavaid teavitusi (KOTKAS 16.01.2024 numbriga DM-126401-12).

Keskkonnaamet saatis 11.01.2024 kirjaga nr DM-126401-8 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, Tapa Vallavalitsusele tähtajaga kaks kuud (MaaPS § 27 lg 7).

Tapa Vallavalitsus andis enda 29.02.2024 otsusega nr 124 Tõõrakõrve uuringuruumi geoloogilise uuringu loa kohta tingimusliku nõusoleku (KOTKAS 05.03.2024 numbriga DM-126401-15). Nõusoleku tingimuseks on:

Välitöid tohib teostada tööpäevadel 8.00-17.00 ning nädalavahetustel ja riiklikel pühadel on välitööde teostamine keelatud.

Nimetatud tingimus kantakse uuringuloo täiendavaks tingimuseks.

MaaPS § 27 lg 3 alusel palus Keskkonnaamet riigivara valitseja nõusolekut Riigimetsa Majandamise Keskuse valitsemisalas oleva katastriüksuse Loobu metskond 240 (katastritunnus 79001:001:0119; sihtotstarve maatulundusmaa 100%) kasutamiseks geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil 11.01.2024 kirjaga nr DM-126401-10.

Riigimetsa Majandamise Keskus andis nõusoleku geoloogilise uuringu tegemiseks (KOTKAS 30.01.2024 dokumendiga nr DM-126401-14) järgnevatel tingimustel:

Geoloogilise uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Järvamaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.

Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Nimetatud tingimused kantakse uuringuloo täiendavateks tingimusteks.

Vastavalt MaaPS § 27 lõikele 5 kui uuringuruum või selle teenindusala asub riigikaitse ehitise maa-alal või selle piiranguvööndis, saadab loa andja üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloo taotluse arvamuse saamiseks Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult 30 päeva jooksul taotluse saamisest arvates.

MaaPS § 27 lõikele 5 saatis Keskkonnaamet 11.01.2024 kirjaga nr DM-126401-9 uuringuloo taotluse arvamuse saamiseks Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusele (RKIK).

Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus andis nõusoleku geoloogilise uuringu tegemiseks 26.01.2024 kirjaga nr 4-4/24/181-2 (KOTKAS 26.01.2024 numbriga DM-126401-13).

MaaPS § 27 lg 3 alusel palus Keskkonnaamet riigivara valitseja nõusolekut Kliimaministeeriumi valitsemisalas oleva katastriüksuse Kauba tn 8 // Uus tn 15 // Valve tn 5 // Tapa raudteejaam (katastritunnus 79101:017:0045; sihtotstarve transpordimaa 100%), kasutamiseks geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil.

Kliimaministeerium andis tingimusliku nõusoleku 18.04.2024 kirjaga nr 5-9/24/177-5 (KOTKAS 19.04.2024 numbriga DM-126401-19. Tingimuseks on, et taotleja Marina Minerals OÜ kooskõlastaks uuringupunktide asukohad aktsiaselts Eesti Raudteega.

Vastavalt Kliimaministeeriumi tingimusele esitas OÜ Inseneribüroo STEIGER Eesti Raudteele kooskõlastamiseks planeeritavad uuringupunktid Tõõrakõrve uuringuruumis e-kirja teel 18.04.2024 (KOTKAS 19.04.2024 numbriga DM-126401-20).

Aktsiaselts Eesti Raudtee edastas tingimusliku kooskõlastuse Keskkonnaametile e-kirja teel 31.05.2024 (KOTKAS 31.05.2024 numbriga DM-126401-21).

Keskkonnaamet seab uuringuloale täiendava kõrvaltingimuse:

Katastriüksusel Kauba tn 8 // Uus tn 15 // Valve tn 5 // Tapa raudteejaam (katastritunnus 79101:017:0045; sihtotstarve transpordimaa 100%) uuringu teostamisel lähtuda ka kõikidest aktsiaseltsi Eesti Raudtee poolt esitatud tingimustest (uuringuloa Lisa nr 3).

Keskkonnaamet lisab aktsiaseltsi Eesti Raudtee tingimusliku kooskõlastuse ka Tõörakõrve uuringuloale lisa dokumendina.

Vastavalt HMS § 49 lg 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lg 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet pani õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja XX.XX.XXXX ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (MaaPS § 30 lg 5). Ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks seati kaks nädalat.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti *laekus /ei laekunud*.

Keskkonnaamet küsis taotlejalt Marina Minerals OÜ, Tapa Vallavalitsuselt ja asjaomastelt asutustelt XX.XX.XXXX kirjaga nr XX arvamust või vastuväiteid uuringuloa andmise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Etteantud aja jooksul arvamusi ja ettepanekuid *laekus / ei laekunud*.

3.3. Kaalutlused täiendavate tingimuste seadmisel

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusest tuleks haldusakt jätta andmata.

Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Küll aga, toetudes Riigikohtu kohtuasjas nr 3-3-1-31-16 (p 19) toodule, tuleb silmas pidada, et Keskkonnaameti poolt väljastatavatest lubadest tulenev õigus ei ole piiranguteta ja selle adressaat peab järgima ka teisi asjakohaseid õigusakte. See tähendab, et loa omajal on kohustus järgida seadustes (looduskaitseseadus, veeseadus jm) kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

Üldised uuringuloaga kaasnevad kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel aadressil: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/maapou/uuringuluba>.

Keskkonnaamet seab Tõörakõrve uuringuloale järgnevad täiendavad tingimused:

- Geoloogilise uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Järvamaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
- Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.
- Välitöid tohib teostada tööpäevadel 8.00-17.00. Nädalavahetustel ja riiklikel pühadel on välitööde teostamine keelatud.
- Katastriüksusel Kauba tn 8 // Uus tn 15 // Valve tn 5 // Tapa raudteejaam (katastritunnus 79101:017:0045; sihtotstarve transpordimaa 100%) uuringu teostamisel lähtuda ka kõikidest aktsiaseltsi Eesti Raudtee poolt esitatud tingimustest (uuringuloa Lisa nr 3).

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo